

ZZS vairs necīnīsies par tautas vēlēšanu prezidentu

Jānis LASMANIS

Veidojot šodien apstiprināmās jaunās valdības partneru sadarbības līgumu, Zaļo un zemnieku savienību (ZZS) veidojošā Latvijas Zemnieku savienība piekāpsies pāriniekiem no Latvijas Zaļās partijas un atmetusi vēlmi cīnīties par tautas vēlēšanu prezidentu.

Līdz šodienai spēkā esošais Laimdotas Straujumas vadītās koalīcijas sadarbības līgums paredzēja, ka, neraugoties uz koalīcijas partneru iebildumiem, ZZS ir tiesības virzīt priekšlikumus, lai ieviestu tautas vēlēšanu Valsts prezidenta institūciju.

«Sadarbības partneri pieņem zināšanai partiju apvienības Zaļo un zemnieku savienība viedokli par atbalstu tautas vēlēšanu Valsts prezidentam. Partiju apvienības deputātu atbalsts minētajai iniciatīvai un attiecīgām izmaiņām normatīvajos aktos netiks uzskatīts par Sadarbības līguma pārkāpumu,» bija teikts līgumā.

Jaunajā sadarbību nostiprinošajā dokumentā šādas atrunas vairs nav. Latvijas Zemnieku savienību pārstāvošais ZZS Saeimas frakcijas priekšsēdētājs Augusts Brigmanis skaidro – izmaiņas savienības mērķos parādījušās tāpēc, ka zemnieku ilggadējie zaļie pārinieki jau no sākta gala iebilduši pret tautas vēlēšanu prezidentu.

«Viņiem tas ir viens no pamatuzstādījumiem. Nemot vērā, ka frakcijā nav vienota viedokļa šajā jautājumā, nolēmām uz to vairs neuzstāt. Arī iepriekšējā līgumā šis punkts tika iekļauts ar lielām šaubām,» skaidro politiķis, piebilstot, ka šī nelielā kursa izmaiņa nekādā gadījumā nesignalizē par problēmām frakcijas iekšienē.

Arī Latvijas Zaļās partijas valdes loceklis Ingmārs Līdaka skaidro, ka parlamenta vēlēšanu prezidents partijai ir viens no «filozofiskajiem fundamentiem», kurš gan ar laiku varētu mainīties, taču sabiedrība šādām izmaiņām vismaz pagaidām neesot gatava.

«Tas nozīmētu prezidenta pilnvaru palielināšanos un Saeimas un prezidenta konfliktēšanu vai būšanu absolūti vienādās pozīcijās. Tas neizbēgami prasītu arī iz-

maiņas Satversmē. Situācija varētu mainīties laika gaitā. Mums demokrātija ir jauna un diezgan nepieredzējusi, arī sabiedrība vēl nav pieredzējusi. Tāpēc pārāk paļaujas mediju ietekmei, un pie lielākas naudas apjoma personas, kas tiktu ievēlētas šajā ļoti ietekmīgajā amatā, varētu būt ļoti neprognozējamas,» saka politiķis.

Vēl pirms 12. Saeimas vēlēšanām lielākā daļa tajās kandidējošo partiju puda atbalstu idejai par tautas vēlēšanu prezidentu – ar atrunu, ka šis jautājums detalizēti jāizdiskutē. Opozīcijā palikušo Latvijas Reģionu apvienību pārstāvošais Ringolds Balodis pat uzņēmās vadīt darba grupu, kas nodarbotos ar šo jautājumu, taču tās aktivitāte, laikam ritot, sarukusi līdz minimumam.

Arī sabiedrībā sajūsma par iespēju ievēlēt prezidentu lēnām noplok. Sabiedrības aptaujas 17 gadu garumā ir parādījušas – aptuveni 80% iedzīvotāju vai nu pilnībā, vai daļēji atzīst, ka Valsts prezidents jāvēlē tautai. Taču pēdējais sabiedrības noskaņojuma mērījums šai idejai uzrāda viszemāko punktu – tikai 43% pilnībā un 27% drīzāk atbalsta tautas vēlēšanu prezidentu. ■